

Darvasi László

A PUSZTULÁSRÓL

És nincs, habár nem is kell
mentség, engem csábít min-
den összeomlás. Főképp
saját halálom izgat,
az én, ahogy kilobban,
út még a szív, és semmi
több... semmi dobszó aztán.
S a pusztulás, ha gazdag
akár a föld – rögökkel
vagy burjánzó zöldekkel
telt – úgy szép! Így is, még pon-
tosabban. Mert értem jö-
het bármi változat, csak
megismételhetetlen,
épp az legyen! Lobogni?!
Hideg láng, fénytelen, mind
örökre Isten egysze-
mében?! Majd azt is, persze,
utóbb. De még előbb ki-
múlok. Mindegy, hogyan, mi-
ért és mikor. Mert rám vall
a végzet is. S ha rút? Nos,
igérem, jó halott le-
szek. Nem, nem támadok fel.
Azért se kezdem újra.

SZAPPHÓHOZ

Akármi mondható. Hogy
ragyás, sötét volt bőröd
és két kövér combod dús
közét bolyholta lányka
törékeny ujja éppúgy,
miként a férfi farka.
„Szapphó a félvilági.”

„Szapphó az egy, s a kettő.”
„Szapphó a férfilelkű.”
„Szapphó az öngyilkos nő.”
De még a strófa sem ti-
éd, állították, merthogy
azt Alkaiosz találta
föl... Drága hölgy, ki voltál
egykor: test, dal, az élet,
téged már nem kérdezlek.
De kérdem azt a kósza
kis árnyékot halála
éjéből: Hát megérte?!
Megérte ily dallamtan?!
A pengő lant megérte?!
Megérte, mondd, ezeknek
szép ének által lenni?!

Eörsi István

IDÓM GOMBROWICZCSAL (V)

Részlet

1991. JÚLIUS
Első bejegyzés

Valamikor 1944-ben – tehát negyvenéves korában Gombrowicz a tükrebe nézett, és megrettent: felfedezte ugyanis, hogy homlokán, a szeme alatt és a szájugában ráncocskák finom hálója rajzolódik ki, és elátkozta az arcát. „Elárult az arcom, árulás, árulás, árulás!”

Akkoriban éppen a córdobai hegyek közt élt, vadregényes tájon, egy gazdag barátja költségére – ugyanis hőemelkedése volt Buenos Airesben hónapokon át, és ez még a gyógyhatású magaslati levegőn sem akart elmúlni, míg véletlenül el nem törte hőmérőjét, és újat nem vásárolt, mely őt makkegészségesnek mutatta. Csakhogy közben megjelentek a ráncok. Gombrowicz ezeket az új tüneteket eleinte a száraz levegő és mészben gazdag víz számlájára írta, de aztán be kellett látnia, hogy mindennek vége, helyrehozhatatlanul. Az éretlenség írója, ideológusa, rajongója szembesült a saját helyrehozhatatlan érettségével, és úgy érezte, léte és törekvései leglényegét cáfolja meg az idő. Ráébredt arra, hogy öregszik, „*hogyan élő halál már, aki csak megjátssza az életet, még megy, beszél, sőt szórakozik és élvez is, de életerejé tulajdonképpen már csak a halál fokozatos megvalósulása*”.